

Bemærkninger til forslaget

Der tales i disse år meget om det »demokratiske underskud« i EU. Men der sker meget lidt eller intet for at ændre på dette i praksis. Tværtimod kan vi se en udvikling, hvor EU i praksis har indledt en omfattende afdemokratisering, som betyder, at stadig større områder flyttes væk fra det parlamentariske demokrati og overlades til embedsmænd og lobbyister, samtidig med at den folkelige indflydelse via bevægelser og organisationer mindskes endnu mere.

En af måderne, dette sker på, er ved, at flere og flere sager overflyttes til endelig afgørelse og udformning i en af EU's utallige komiteer, den såkaldte komitéprocedure. Disse komiteer befolkes af embedsmænd fra de forskellige medlemslande. Komiteerne træffer endelig beslutning om forskellige – og afgørende – ting som giftige sprøjtemidler, værdipapirhandel og gensplejsede planter i miljøet. På grund af de mildest talt særegne afstemningsprocedurer i disse komiteer kan man komme ud for, at Europa-Kommissionen under en bestemt komitéprocedure kan få vedtaget sit forslag, også selv om der er stort flertal imod det i komiteen. Som oplyst i Folketingets EU-Oplysnings faktablad nr. 28: »Komitologi – når Kommissionen laver regler«, så er det Europa-Kommissionen, som står for ca. 80 pct. af de omkring 3.500 retsakter, der årligt udstedes i EU, så det er alt andet end ligegyldigt, hvordan dette foregår.

Som anført på side 3 i EU-Oplysningens faktablad om komitologien, så er det »et politisk følsomt emne at overlade beslutningskompetence til Kommissionen, da det drejer sig om magtfordelingen i EU. Når embedsmænd fra Kommissionen udsteder regler, der direkte kan medføre pligter og rettigheder for EU's borgere, er det ikke længere politisk ansvarlige repræsentanter fra EU's medlemsstater, som i fællesskab vedtager EU's regler«.

I dette faktablad findes også oplysningen om, at der findes »ca. 250 udvalg/komiteer, der spænder lige fra Forvaltningskomiteen for Aromatiserede Vinbaserede Drikkevarer over til Udvalget for Menneskerettigheder og Demokrati«.

I 1999 kom der en ny komitologiprocedure, som i høj grad byggede på den gamle fra 1987, men er lidt mere enkel, hvis man kan bruge dette udtryk om noget så indviklet som denne komitologihistorie. 1999-afgørelsen reducerede antallet af procedurer fra 5 til 3.

Desuden fik Europa-Parlamentet med ændringen i 1999 mere information om komiteernes arbejde. Med 1999-afgørelsen får Europa-Parlamentet dagsordener, udkast til gennemførelsesbestemmelser, afstemningsresultater i komiteerne, lister over de personer som medlemsstaterne udpeget til komiteerne etc.

Under procedure I træffes afgørelser i de såkaldte rådgivende komiteer. Her er det lettest for Kommissionen at få vedtaget sine forslag. Kommissionen skal kun tage komiteen med på råd, men er ikke forpligtet til at følge en udtalelse fra komiteen, som går imod Kommissionen. Kommissionen skal ifølge art. 3 i 1999-afgørelsen forelægge komiteen sit udkast, og komiteen afgiver en udtalelse. Denne udtalelse optages i mødeprotokollen, og herefter træffer Kommissionen sin afgørelse og »tager størst muligt hensyn til udvalgets udtalelse«.

De to følgende procedurer afspejler den forskel, som er på de to retsakter, som forelægges efter de to forskellige procedurer. Samtidig siger valget af retsakt noget om magtbalance mellem Rådet og Kommissionen i forhold til, hvordan forslaget behandles i Rådet efter at have været til behandling i komiteerne. Et forslag til vedtaget retsakt forelægges efter Procedure II i forvaltningskomiteerne, mens et forslag til retsakt forelægges efter Procedure III i forskriftskomiteerne.

Under Procedure II – forvaltningskomitéproceduren – fremlægger Kommissionen sit forslag, og hvis der ikke konstateres et kvalificeret flertal imod, kan Kommissionen øjeblikkeligt derefter vedtage forslaget og sætte det i kraft.

Hvis der konstateres et kvalificeret flertal imod, så kan Kommissionen trække forslaget eller alligevel vedtage det og derefter sende det til Ministerrådet, som har en frist til at træffe endelig afgørelse inden for maksimalt 3 måneder. Det vil sige, at Kommissionen ikke behøver afvente Rådets endelige afgørelse, men